

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/797/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114211641
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4114211641.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, proti odporcom: 1. X. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XXX, 2. W. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov: VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Bratislava, Šafárikovo nám. 7, IČO: 42 362 962, zast. JUDr. Bohdanom Jakubisom, advokátom, so sídlom Bratislava, Dobrovičova 13, o zaplatenie 1.065,19 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 1. júna 2015 č. k. 19C/124/2014-51 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcov m e n í tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov náhradu trov konania nepriznáva.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil, odporcom náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 209,05 eura pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Ďalším výrokom námietku navrhovateľa na nepripustenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania na strane odporcov zamietol. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 93 ods. 1, 2 a 4, § 96 ods. 1, 2 a 3, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 a 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že podaním zo dňa 21. 11. 2014 oznámil vedľajší účastník, že vstupuje do konania na strane odporcov. Odporkyňa v 1. rade na pojednávaní vyjadrila súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania. Podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 27. 02. 2015 navrhovateľ vzal návrh na začatie konania späť v celom rozsahu. Súd prvého stupňa uviedol, že pri posudzovaní skutočností majúcich vplyv na priznanie či nepriznanie náhrady trov konania vychádzal zo spisových podkladov predložených účastníkmi konania a skutočností vyplývajúcich zo spisu. Súd prvého stupňa konanie zastavil, nakoľko navrhovateľ vzal návrh na začatie konania bez uvedenia dôvodu, t.j. bez toho, aby odporcovia plnili, čiže zastavenie konania zaviniel navrhovateľ, a preto o náhrade trov konania rozhodoval súd podľa § 146 ods. 2 OSP. Mal za to, že úspešným odporcom však žiadne trovy nevznikli, preto im náhradu trov konania s poukazom na ust. § 151 ods. 2 OSP nepriznal. Ďalej zdôraznil, že vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná aj náhrada trov konania v tých prípadoch, kedy právo na náhradu trov konania vznikne účastníkovi, ktorého v konaní vedľajší účastník podporoval. Súd prvého stupňa sa zaoberal otázkou, či trovy, ktoré vznikli vedľajšiemu účastníkovi na strane spotrebiteľa, boli účelne vynaložené na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa. Vedľajší účastník má v zásade právo na náhradu trov konania a rovnako ako každý iný subjekt sa môže dať zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. O náhrade trov konania vedľajšieho účastníka rozhodol súd prvého stupňa rovnako

v zmysle § 142 ods. 1 OSP a priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 209,05 eura, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia pri hodnote jedného právneho úkonu vo výške 61,41 eura vypočítaného z predmetu sporu vo výške 1.065,19 eura (tarifná odmena: 1/prevzatie a príprava zastúpenia v roku 2014 - § 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky: 61,41 eura + 8,04 eura režijný paušál, písomné vyjadrenie právneho zástupcu 2015 - § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky: 61,41 eura + 8,39 režijný paušál, vyjadrenie k späťvzatiu 2015 - § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky: 61,41 eura + 8,39 eura režijný paušál) vypočítané a priznané podľa § 10 ods. 1 a 2, § 14 ods. 1, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 zák. č. 655/2004 Z. z. v aktuálnom znení. Na záver konštatoval, že nakoľko navrhovateľ v priebehu konania vzniesol voči vstupu vedľajšieho účastníka konania námietku, vzhľadom k tomu, že zároveň navrhovateľ vzal návrh na začatie konania späť, považoval ju za neopodstatnenú a z uvedeného dôvodu ju zamietol.

Uznesenie súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcov napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ, žiadajúc, aby odvolací súd napadnutý výrok zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi neprizná náhradu trov právneho zastúpenia. Navrhovateľ namietal nezákonnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia o náhrade trov konania, nezákonnosť samotného priznania náhrady trov právneho zastúpenia. Konštatoval, že nenapáda otázku samotného právneho zastúpenia ako takého, ale účelnosť nákladov na toto zastúpenie a nepreskúmateľnosť aplikácie zákonného ustanovenia, na základe ktorého súd rozhodol o povinnosti k náhrade trov konania. Mal za to, že ak už raz zákonodarca priznal nejakému subjektu určité osobitné postavenie (viď § 25 zákona č. 250/2007 Z. z.) aj vo vzťahu k súdnemu konaniu, potom vychádzal z logického predpokladu, že tento subjekt bude odborne, personálne a materiálne pripravený na vykonávanie svojej činnosti. Predloženie podania vedľajším účastníkom je zhodné, ako predkladá v iných veciach. Teda ich môže, vzhľadom na svoje osobitné postavenie a odborné zameranie, predkladať sám. Navrhovateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20. 06. 2014 sp. zn. 6 M Cdo 9/2013, z ktorého vyplýva, že opakované podávanie toho istého podania len so zmenou účastníka nie je opodstatneným základom na priznanie náhrady trov konania. Tvrdil, že údajné trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nie sú účelné, uplatňujú sa v rozpore so zákonom, a preto priznanie ich náhrady nemá legitimitu a oporu v zákone. Ide o zneužívanie zákona, pretože samotné združenie nie je zamerané na vykonávanie svojej činnosti, ale je len prostriedkom generovania trov právneho zastúpenia. Ďalej bol toho názoru, že súd neuviedol, aké skutočnosti vzal do úvahy, aké skutkové závery z nich vyvodil a ako ich následne právne posúdil. Poukázal na uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 25. 04. 2012 sp. zn. 17Co/91/2012. Uviedol, že súd nezákonne priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov aj preto, že tento subjekt ani nemá procesné postavenie vedľajšieho účastníka, nakoľko s účinnosťou od 01. 01. 2015 pre každý takýto subjekt je stanovená povinnosť predložiť súhlas toho, na strane koho má vystupovať, inak sa na takýto subjekt neprihliada a vedľajší účastník uvedené nesplnil, tak ako v iných prípadoch vstúpil do konania spôsobom, kedy o odporcovi má informácie získané zo súdu. Zákonodarca výslovne stanovil požiadavku preukázania súhlasu už spolu s oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka do konania.

K odvolaniu navrhovateľa sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomne vyjadril vedľajší účastník na strane odporcov, poukazujúc na to, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádza zo správneho posúdenia veci, a preto je vecne správne. Poukázal na to, že odporca bol v konaní plne úspešný, a to aj vzhľadom na poukázanie podstatných skutočností vedľajším účastníkom na strane odporcu v konaní, ktoré mali za následok zamietnutie žaloby. Mal za to, že navrhovateľ využil zákonné právo a je zastúpený advokátskou kanceláriou, avšak toto právo upiera vedľajšiemu účastníkovi, čo je v rozpore s čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Podľa argumentácie navrhovateľa by tak ani jemu v prípade plného úspechu nemala byť priznaná náhrada trov konania, nakoľko ide o veľkú spoločnosť skupujúcu pohľadávky, ktorá má dostatočné finančné zázemie, bohatý pracovný aparát, v rámci ktorého zamestnáva ľudí s právnickým vzdelaním, a preto nie je nevyhnutné, aby sa dala zastupovať advokátskou kanceláriou, ktorá zbytočne navyšuje trovy konania. Mal za to, že právne argumenty vedľajšieho účastníka boli opodstatnené, úkony boli účelne vynaložené, a preto žiadal rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Mcd 5/2013, ako aj sp. zn. 7M Cdo 4/2010 zo dňa 14. 09. 2011 a nález Ústavného súdu SR z 15. 10. 2014 sp. zn. III. ÚS 457/2014-27. Uviedol, že opodstatnenosť trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka potvrdzuje judikatúra a poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 03. 2012 sp. zn. 7Co/34/2012, uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 09. 08. 2012 sp. zn. 15Co/169/212, zo dňa 25. 04. 2012 sp. zn. 17Co/87/2012, zo dňa 30. 07. 2012 sp. zn. 13Co/193/2012, uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 10. 12. 2012 sp. zn. 6Co/204/2012 a iné rozhodnutia krajských súdov. Zdôraznil, že trovy právneho zastúpenia treba považovať v každom prípade za účelne vynaložené trovy a každý má právo na to, aby

hoci aj v jednoduchšej, skutkovo a právne menej zložitej veci bol zastúpený advokátom. Mal za to, že trovy právneho zastúpenia boli účelne vynaložené a boli dostatočne preukázané a navrhol, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 19C/124/2014 zo dňa 01. 06. 2015 v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny a zaviazal navrhovateľa nahradiť trovy odvolacieho konania vedľajšiemu účastníkovi vo výške 129,56 eura na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, nakoľko bol v celom rozsahu úspešný.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcov, podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku je potrebné podľa § 220 OSP zmeniť a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov náhradu trov konania nepriznať.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa podaným návrhom proti odporcom domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým by im súd uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.065,19 eura s príslušenstvom a trovy právneho zastúpenia. Podaním zo dňa 21. 11. 2014 oznámil vstup do konania vedľajší účastník - občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, žiadajúc o doručenie návrhu na začatie konania s prílohami. Následne súd prvého stupňa zaslal účastníkom konania oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania. Na pojednávaní konanom dňa 02. 02. 2015 odporkyňa v 1. rade vyjadrila súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na strane odporcov. Navrhovateľ dňa 16. 02. 2015 zaslal súdu podanie, ktorým navrhol, aby súd uznesením nepripustil vstup občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka. Podaním zo dňa 20. 02. 2015 vedľajší účastník, zastúpený právnym zástupcom, zaslal súdu prvého stupňa vyjadrenie vo veci a navrhol, aby súd návrh v celom rozsahu zamietol a zaviazal navrhovateľa nahradiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi vo výške 139,60 eura na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň ospravedlnil neúčast' na pojednávaní a navrhol, aby súd konal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Dňa 27. 02. 2015 doručil navrhovateľ súdu prvého stupňa podanie, v ktorom uviedol, že podaný návrh na začatie konania berie v celom rozsahu späť a navrhol konanie zastaviť. Vedľajší účastník sa k späťvzatiu žaloby vyjadril podaním, doručeným súdu prvého stupňa dňa 17. 04. 2015 a navrhol, aby súd konanie zastavil a zaviazal navrhovateľa nahradiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi vo výške 209,40 eura na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Následne súd prvého stupňa rozhodol napadnutým uznesením tak, že konanie zastavil, odporcom náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 209,05 eura pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, k rukám jeho právneho zástupcu vedľajšieho účastníka do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Podľa § 137 OSP trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach § 142 až § 150 ustanovuje pravidlá pre rozhodovanie súdu o náhrade trov konania. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda nie všetky náklady majúce povahu trov konania). V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v

§ 142 ods. 1 OSP. Pojem „účelnosť“ použitý v tomto ustanovení treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými.

Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zastúpenie v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie v tzv. hromadných - skutkovo a právne takmer totožných veciach, alebo zrejme snaha zvýšiť náklady konania protistrane (viď nález Ústavného súdu Českej republiky z 25. 3. 2014 sp. zn. I. ÚS 3819/13 dostupný na www.concourt.cz).

Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 19. marca 2014 sp. zn. 6 MCdo 5/2013 vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde.

Z obsahu spisu v predmetnej veci bolo zrejme, že vedľajší účastník zastúpený advokátom hromadne vstúpil do porovnateľných vecí, pričom v písomnom vyjadrení poukázal na to, že ide o spotrebiteľský vzťah a namietal náležitosti zmluvy, ako aj vzniesol námietku premlčania celého nároku. Napriek tomu, že vedľajší účastník v predmetnej právnej veci nepodal formulárové vyjadrenie, odvolací súd má za to, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v predmetnej veci nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde a to z dôvodu, že na skutočnosti, namietané vedľajším účastníkom, je povinný súd prihliadať z úradnej moci, a preto bolo nadbytočné, aby ich namietal aj vedľajší účastník, zastúpený právnym zástupcom. S poukazom na uvedené, ako aj skutočnosť, že pri spotrebiteľských sporoch sám súd poskytuje zvýšenú ochranu spotrebiteľom, sa zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré spolu naplňajú charakteristiku tzv. hromadných vecí, javí ako odporujúce rozumnosti, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu. To všetko má za následok povinnosť odvolacieho súdu konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo. Vedľajší účastník by svoju úlohu, spočívajúcu v pomoci odporcom v postavení spotrebiteľa, mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nadbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Požiadavke rozumnosti by zodpovedal napríklad taký jeho postup, ktorým by si vyžiadal právnu službu len na vyhotovenie formulárového podania, ktoré by potom sám, či už v postavení vedľajšieho účastníka alebo zástupcu, použil v súdnom konaní vo všetkých porovnateľných veciach. Výnimku netvorí ani namietanie náležitosti spotrebiteľskej zmluvy. Navyiac, vychádzajúc z účelu založenia združenia, odvolací súd má za to, že združenie by malo byť spôsobilé poskytnúť základnú ochranu spotrebiteľom aj bez účasti právneho zástupcu, napr. preskúmať náležitosti zmluvy, vzniesť námietku premlčania a pod. Z uvedených dôvodov, ako aj oboznámiac sa s uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, týkajúcimi sa trov vedľajšieho účastníka, najmä uznesením z 19. marca 2014 sp. zn. 6 M Cdo 5/2013 a uznesením z 20. júna 2014 sp. zn. 6 M Cdo 9/2013, vydanými v dôsledku nejednotnosti rozhodovania okresných a krajských súdov o otázke účelnosti trov právneho zastúpenia za účelom zjednotenia ich názorov, a to na podnet vedľajšieho účastníka, odvolací súd sa stotožnil so závermi navrhovateľa, že v danej veci nešlo zo strany vedľajšieho účastníka o účelne vynaložené trovy konania a rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka, podľa § 220 OSP zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov nepriznal náhradu trov konania. Uvedený právny názor odvolací súd považuje za súladný aj s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP a napriek úspechu navrhovateľa v odvolacom konaní odvolací súd o trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si ich nežiadal a iné trovy konania mu v odvolacom konaní nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.